

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1429979/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מימון נהרי

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד ישראל קדמי)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד צפורה אמיתי)

הנדון: בקשה לצו הרחקה שנדחתה בערכאה אחרת; איזון בין טענת מסוכנות לזכויות יסוד; 'עיכוב ביצוע' שאינו אלא הוראת ביצוע וקבלה חלקית של הערעור מראש

החלטה

לאחר העיון בבקשת המערערת לעיכוב ביצועה של החלטת בית הדין קמא, בתגובת המשיב לה ובחומר שבתיק בית הדין האזורי בית הדין קובע כי דינה של בקשה זו להידחות.

להלן נימוקיי

א. הערעור שלפנינו הוא על החלטת בית הדין האזורי ירושלים שלא להורות על הרחקתו – או המשך הרחקתו – של המשיב מדירתם המשותפת של הצדדים.

ברקע להחלטה זו עומד הליך שניהלו הצדדים, ביוזמת המערערת, בערכאה אחרת – בבית המשפט. שם ביקשה המערערת להרחיק את המשיב מן הדירה בעילות שונות, בית המשפט נעתר לבקשה שנדונה תחילה, כמקובל, במעמד צד אחד והורה על ההרחקה, ובהמשך לאחר דיון במעמד שני הצדדים האריך בתקופת מה את משך ההרחקה, אך לא לתקופה המלאה שביקשה המערערת.

לאחר שבית המשפט לא מצא לנכון להאריך את תקופת ההרחקה עוד ביקשה המערערת מבית הדין כי יורה הוא על הרחקה. כבר עתה ייאמר, גם אם בלי לקבוע מסמרות, כי יש בדברים לכאורה טעם לפגם.

אכן ברובד הפורמלי ייתכן כי אין בבקשה זו פגם, שכן לשתי הערכאות סמכויות מקבילות בעניין זה, הבקשה היא לכאורה, ושוב: לפחות במובן הפורמלי, בקשה חדשה, ואין לכאורה סמכות נמשכת המונעת מערכאה אחת לדון בבקשה כזו משום שחברתה דנה בבקשה דומה לה, ומה גם שלפחות תיאורטית תיתכנה עילות שונות בבקשות השונות ועשויות הן גם להיות שונות לסעדים המבוקשים – משך ההרחקה ועוד. אך עם זאת ברובד המהותי מדובר לכאורה באותה בקשה עצמה על בסיס עילות דומות ואף תוך העלאת טענות נגד קביעותיו של בית המשפט, משל היה בית הדין ערכאת ערעור עליו. בהקשרים שונים מוכרת המליצה 'כשר אבל...' ואף אנו נאמר כי 'תיזווז' בין ערכאות – גם כש'כשר' הוא מבחינת דיני הסמכויות מדיף ריח לא נעים, שאינו מסייע לאמינות בעל הדין הנוקט אותו ולקבלת טיעונו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאמור יש גם השלכה ישירה על סיכויי הערעור, ולאחר שבית הדין בחן את תשובתו של המשיב ואת יתר החומר מתחזקת דעתי כי סיכויי הערעור אינם מיטביים, וכידוע יש בכך טעם מספיק כדי שלא להיעתר לבקשת עיכוב ביצוע.

ב. טעם נוסף שלא להיעתר לבקשה זו הוא משום שמשמעותה של ההיעתרות לבקשה ומתן הסעד שאותו מבקשת המערערת, היינו הרחקת המשיב מן הדירה עד לדיון בערעור, היא בעצם קבלת הערעור לפחות באופן חלקי עוד טרם הדיון בו. היעתרות לבקשת עיכוב ביצוע שכזו, משמעותה נדירה מאוד ומצריכה טעם כבד משקל שנוכח האמור לעיל ואף נוכח מה שייאמר עוד להלן – ודאי אין בענייננו.

חזקתה של החלטה שיפוטית, כל עוד לא נקבע אחרת בפסק דין שבערעור עליה, כי תקינה וצודקת היא וכי יש לבצעה מייד. עיכוב ביצוע הוא משום כך החריג, והנטל לשכנע כי מוצדק הוא מוטל על כתפי המבקש אותו. כך בכל מקרה של עיכוב ביצוע – אף כשמשמעותו היא אכן עיכוב בלבד ללא שיהיה בו משום קבלה, למעשה גם אם לא להלכה, של הערעור עצמו או של חלקו ברובד המהותי – כך למשל כשניתן פסק דין לגירושין והוא מעוכב: דחיית מועד הגירושין אינה קבלה אפילו חלקית של הערעור עצמו, הוא הדין בפסק דין המורה על חלוקת רכוש או על תשלום כלשהו. אך הדברים נכונים מקל-זחומר ובמשנה תוקף כשהנושא הנדון בהחלטה או בפסק הדין שבעניינם הוגש הערעור הוא הרחקת אדם ממקום מסוים לפרק זמן מסוים – עיכוב הביצוע אינו 'עיכוב' גרידא אלא, למעשה, מתן חלקי לפחות של הסעד המרכזי המבוקש בערעור וביטול חלקי לפחות של עצם ההחלטה המערערת, וכל זאת טרם דיון לגופו של ערעור, ולכך אין הצדקה בדרך כלל.

ג. טעם שלישי שלא להיעתר לבקשה הוא משום שהסעד המבוקש הוא פגיעה ממשית בזכויות יסוד של המשיב, בזכות הקניינית שלו שמכוחה רשאי הוא להיכנס לדירה שהוא שותף לה כל עוד לא נקבעה קביעה מנומקת המצדיקה את הרחקתו ממנה למרות פגיעה זו, בחירותו ובכבודו. פגיעה כזו צריכה להיעשות רק במקרה שבו היא אכן מתחייבת ואינה יכולה להיעשות בקלות ראש וכלאחר יד. ואכן, המערערת טוענת למסוכנות של המשיב, טענה שאם תתקבל תצדיק כמובן את ההרחקה, אלא שכאמור לעיל סיכויי הערעור אינם נראים שפירים יתר על המידה שעה ששתי ערכאות – בית המשפט ובית הדין קמא – סברו אחרת מהמערערת.

אין זאת אומרת כי ישנה ודאות שדחיית הבקשה לא תביא לפגיעה זו או אחרת במערערת, אך בעוד החשש מפגיעה זו הוא חשש בלבד, ונוכח התרשמותן של שתי הערכאות נראה כי מדובר בחשש רחוק למדי, הרי שהפגיעה שתיגרם למשיב אם ניעתר לבקשה היא פגיעה ודאית ובמידה רבה בלתי-הפיכה (גם אם לאחר זמן יוכל להיכנס לדירה) וקשה להשבה (כך ודאי במישור של הפגיעה בחירות ובכבוד ואף במישור של הפגיעה בזכות הקניין – מניעת השימוש בקניין לפרק זמן היא פגיעה שאינה מתבטלת אם השימוש שב ומותר לאחר מכן, ואין לפנינו גם התחייבות לפיצוי בגינה ככל שתתברר כי בלתי-מוצדקת היא).

ד. וגם זאת ייאמר: המערערת כתבה כי ככל שלא תתקבל עמדתה תעזוב בעצמה את הדירה ותפנה ל'מקלט לנשים מוכות'. אין אנו יודעים אם כך תעשה או כי מדובר ב'איום סרק' – ככל שסבור משהו כי מדובר ב'איום' – אך ככל שמשוכנעת היא באמת ובתמים כי המשיב מסוכן לה, ואינה רק מנסה להרחיקו מן הדירה בתואנות שווא, הרי שיכולה היא אכן לעשות זאת ובכך להינצל מן הפגיעה.

אכן כשההנחה היא כי קיימת פגיעה הדרך הראויה והצודקת היא הרחקת הפוגע ולא הרחקת הקורבן, אך כשהמצב המשפטי וההתרשמות העובדתית הלכאורית מלמדים כי אין צידוק להרחקה של מי שמואשם כי פוגע הוא וכי אין צידוק לראייתו כפוגע, הרי שחזקת החפות וזכויות

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הקניין עומדות לצידו ותומכות באי-הרחקתו ללא בסיס של ממש, אף אם הצד הרואה עצמו – או מציג ומראה עצמו – כקורבן עשוי להיזקק משום כך להתרחק מן הנכס בעצמו, שכן בעוד התרחקות זו היא תוצאה של רצון חופשי ושל שיקול דעת עצמאי – מה שאינו מהווה פגיעה של הערכאה השיפוטית בזכויות המתרחק, ההרחקה שאנו מתבקשים להורות עליה היא הרחקה כפויה המהווה פגיעה כזו.

משקיימת האפשרות לצד הטוען כי נשקפת לו סכנה להרחיק את עצמו הרי שבמאזן הנוחות אין אנו נזקקים לשקול אם הפגיעה שטוען הוא כי עלולה להיגרם לו חמורה מזו שתיגרם לצד שמבוקשת הרחקתו – שיקול שעשוי להניב לעיתים מסקנה כי מניעת סיכון קל לפגיעה חמורה, לעיתים עד כדי פגיעה בחיי אדם, מצדיקה פגיעה ודאית קלה ממנה בדמות ההרחקה – אלא לשקול אם החשש לפגיעה שבהתרחקות מרצון מאדם או מקום שלדעתו של המתרחק מסוכנים לו, בהנחה שאכן כך סבור הוא ואינו מעליל עלילות שווא, גדול מהחשש לפגיעה בלתי-מוצדקת במי שמייחסים לו מסוכנות ומבקשים משום כך להרחיקו.

ה. לסיום: טעם נוסף לדחיית הבקשה, שבשלו יש לומר גם כי ראוי ומוטב היה לה שלא הייתה מוגשת מלכתחילה, הוא כי למעשה אין לפנינו כלל בקשת 'עיכוב ביצוע' אלא בקשת 'ביצוע'.

אטעים דברינו: עיכוב ביצוע של החלטה שעליה הוגש ערעור – משמעו הוא כי עד להכרעה בערעור ייוותר המצב המשפטי כאילו לא ניתנה החלטה זו, אין משמעו מתן החלטה הפוכה ממנה – מה שודאי אין לו הצדקה טרם קיומו של דיון.

לו היה המצב המשפטי טרם ההחלטה המערערת כי המשיב מורחק מן הדירה ללא הגבלת זמן או עד למועד שטרם הגיע, ובית הדין היה מחליט לקצר את משך ההרחקה אזי עיכוב ביצוע ההחלטה היה מביא לידי הותרת המצב האמור על מכונו והמשך ההרחקה למעשה.

אולם מאחר שגם טרם ההחלטה לא היה המשיב מורחק, שכן החלטת בית המשפט שהורתה על הרחקתו נתחמה במועד שחלף עבר (ולולי כך היה לא היה בית הדין מוסמך להורות אחרת) והחלטה של בית הדין שהורתה על הרחקתו מעולם לא ניתנה, הרי שגם אילו היינו מורים על עיכוב ביצוע של החלטת בית הדין קמא לא הייתה לכך כל משמעות שכן החלטה זו לא הורתה על 'ביצוע' של דבר, אלא דחתה את בקשתה של המערערת להורות על הרחקת המשיב. עיכוב ביצוע יעשה את בקשתה של המערערת להורות על ההרחקה כאילו לא נדחתה, אך אין בכוחו לעשותה כאילו נתקבלה, ומבחינה משפטית המשמעות היא כי הבקשה הייתה נותרת כביכול תלויה ועומדת.

הסעד שאותו מבקשת המערערת בבקשתה לעיכוב ביצוע אינו זה אלא מתן הוראת ביצוע – הוראה על הרחקת המשיב מן הדירה. ולכך לא רק שאין מקום לפי הנסיבות והאמור לעיל אלא שגם אין יסוד בתקנות המאפשרות עיכוב ביצוע.

מכל הטעמים והנימוקים הנזכרים מחליט בית הדין:

הבקשה לעיכוב ביצוע שהגישה המערערת נדחתה. בקשת ההרחקה תיבחן במועד הדיון שנקבע לצדדים.

ההחלטה מותרת בפרסום בכפוף להשמטת פרטיהם המזהים של הצדדים.

ניתן ביום כ"ב באב התשפ"ג (9.8.2023).

הרב מימון נהרי

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה